

Vůle Nebes I
 Mozi pravil:
 Všichni světští gentlemani
 rozumějí jenom drobnostem,
 ale ne důležitým věcem.
 Jak to víme? Víme to
 z jedincova chování
 v rodině.
 Pokud by někdo urazil
 patriarchu rodiny,
 stále jsou zde ještě
 domy sousedů, ve kterých
 lze hledat útočiště.
 Přesto rodičové, bratři
 a přátelé, všichni jedinci
 stále připomínají, aby byl
 poslušný a opatrný.
 Neboť, jak někdo může
 urazit patriarchu
 a zůstat v rodině?
 Toto není pravdivé pouze
 pro chování v rodině,
 ale také ve státě.
 Pokud by někdo urazil
 hlavu státu,
 jsou zde stále ještě
 sousední státy, do kterých
 může uprchnout.
 Přesto rodičové, bratři
 a přátelé, všichni jedinci
 stále připomínají, aby byl
 poslušný a opatrný.
 Neboť, jak někdo může
 urazit hlavu státu
 a zůstat v tom státě?
 Přesto jsou zde úkryty,
 kam lze prchnout,
 navzdory tomu se nám
 neustále dostává takových
 rad. Nemělo by zde být
 více rad
 ohledně situace, ze které
 není kam prchnout?
 Jak říká rčení:
 „Hřešíc za denního světla,
 kam může člověk uniknout?“
 Vskutku, není zde
 kam prchnout.
 Neboť Nebe
 to jasně rozpoznává,

ať už je to v lesích,
 údolích, či odlehlých
 jeskyních, kde není žádného
 člověka. Avšak opačně
 než jak bychom čekali,
 si ohledně Nebe
 gentlemani tohoto světa
 vzájemně nerozumějí,
 aby si poradili.
 Proto tedy víme,
 že gentlemani tohoto světa
 rozumějí
 pouze drobnostem
 a ne důležitým věcem.
 Tedy, co se Nebi
 zamlouvá
 a co se mu přičí?
 Nebe si přeje
 spravedlnost
 a hnuší se mu
 nespravedlnost.
 Proto, při zapojování
 lidí tohoto světa
 do spravedlnosti,
 měl bych
 činit to,
 co je vůlí Nebes.
 Když činím to,
 co je vůlí Nebes,
 Nebesa činí zase to,
 co je mou vůlí.
 Tedy, co se mi zamlouvá
 a co se mi přičí?
 Zamlouvají se mi
 požehnání a užitky,
 a přičí se mi pohromy
 a neštěstí.
 Když nečiním to,
 co se zamlouvá Nebi,
 ani Nebe nečiní to,
 co se zamlouvá mě.
 Pak bych vedl lid
 k pohromám
 a neštěstím.
 Ale jak víme,
 že se Nebi zamlouvá
 spravedlnost
 a přičí se mu
 nespravedlnost?
 Tak, že se spravedlností

svět žije
 a bez ní svět umírá;
 s ní se svět
 stává bohatým a bez ní
 se svět stává chudým;
 s ní se svět stává
 uspořádaným
 a bez ní se svět
 stává chaotickým.
 A pokud se Nebi zamlouvá
 když svět žije a nemá rádo,
 když svět umírá,
 má rádo bohatý svět
 a nemá jej rádo chudý,
 a má jej rádo uspořádaný
 a nemá jej rádo
 neuspořádaný.
 Tak víme,
 že Nebi se zamlouvá
 spravedlnost
 a přičí se mu
 nespravedlnost.
 Navíc,
 spravedlnost je standard.
 Standard není dáván
 podřízenými
 nadřízeným,
 nýbrž nadřízenými
 podřízeným.
 Proto,
 ačkoliv běžní lidé
 v práci nešetří úsilím,
 nemohou stanovit
 standard, jak je jim libo.
 Učenci jsou zde od toho,
 aby jim dali standard.
 Zatímco učenci by při práci
 neměli šetřit úsilím,
 nemohou stanovit
 standard, jak je jim libo.
 Jsou zde ministři
 a tajemníci,
 aby jim dali standard.
 Zatímco ministři
 a tajemníci by v práci
 neměli šetřit úsilím,
 nemohou stanovit
 standard, jak je jim libo.
 Jsou zde vznešení vévodové
 a feudální páni,

aby jim dali standard.
 Zatímco by vznešení
 vévodové a feudální páni
 neměli v práci šetřit úsilím,
 nemohou stanovit standard,
 jak je jim libo.
 Je zde císař,
 aby jim stanovil standard.
 Ani císař nemůže
 stanovit standard
 dle své libosti.
 Je zde Nebe,
 aby mu určilo standard.
 Že císař určuje
 standard pro
 vznešené vévody,
 feudální pány,
 učence
 a běžný lid,
 tomu gentlemani tohoto
 světa rozumějí jasně.
 Ale to, že Nebe určuje
 standard císaři,
 lidé moc dobře
 neznají.
 Proto
 dávní králové-mudrci
 Třech dynastií,
 Yu, Tang, Wen a Wu,
 chtějíc lidem vyjasnit,
 že Nebe
 určuje standard císaři,
 vzývali požehnání Nebes.
 Ale ještě jsem neslyšel,
 aby Nebe vzývalo císaře
 pro požehnání.
 Tak vím,
 že Nebe určuje
 standard císaři.
 Císař je
 z celého světa nejváženější
 a z celého světa
 nejbohatší.
 Takže vážený a bohatý
 nemůže jinak, než
 podřídit se vůli Nebes.
 Ten, kdo se podřizuje
 vůli Nebes,
 miluje universálně
 a prospívá druhým,

obdrží odměny.
 Ten, kdo odporuje
 vůli Nebes tím,
 že straní
 a je nepřátelský
 a ubližuje druhým,
 si přivodí trest.
 Tedy, kdo byli ti,
 jenž se podřizovali
 vůli Nebes
 a získávali odměny,
 a kdo byli ti,
 jenž odporovali
 vůli Nebes
 a přivodili si potrestání?
 Mozi pravil:
 Dávní králové-mudrci
 Třech dynastií,
 Yu, Tang, Wen, a Wu,
 byli těmi, jenž se podřizovali
 vůli Nebes
 a obdrželi odměnu.
 A zkažení králové
 Třech dynastií,
 Jie, Zhou, You, a Li,
 byli těmi, jenž odporovali
 vůli Nebes
 a přivodili si potrestání.
 Jak docílili Yu, Tang, Wen
 a Wu svojí odměny?
 Mozi pravil:
 V nejvyšší sféře
 ctíli Nebe,
 ve střední sféře
 uctívali duchy
 a ve spodní sféře
 milovali lid.
 Načež vůle Nebes
 prohlásila:
 „Všechny ty, které miluji,
 tito také milují
 a všem těm, kterým
 prospívám, tito také
 prospívají. Jejich láska
 k lidem je všeobjmající
 a jejich prospěch lidem
 je tím nejdůležitějším.“
 A tak byli povýšeni
 do cti Synů Nebes
 a obohaceni

dědictvím říše.
 Byli následováni
 potomky
 po deset tisíc generací,
 aby pokračovali
 v šíři jejich spravedlnosti
 po celém světě.
 A lidé je ctí dodnes,
 nazývají je
 spravedliví
 mudrci-králové.
 Jak si Jie, Zhou, You
 a Li přivodili potrestání?
 Mozi pravil:
 V nejvyšší sféře
 se rouhali
 proti Nebi,
 ve střední sféře
 se rouhali
 vůči duchům
 a ve spodní sféře
 utlačovali lid.
 Načež vůle Nebes
 prohlásila:
 „Od těch, které miluji,
 se tito odvracejí
 a nenávidí je, a ty,
 kterým chci prospívat,
 utlačují. Jejich nenávisť
 k lidem nezná mezí
 a jejich utlačování lidu
 je nejkrutější možné.“
 A tak jim nebylo
 dovoleno dokončit
 své životy,
 ani přežít
 po jedinou generaci.
 A lidé je zatracují
 do dnešního dne,
 nazývají je zkaženými králi.
 Jak víme, že Nebe
 miluje lid?
 Neboť jej učí všemu.
 Jak víme, že jej
 učí všemu?
 Protože si na něj činí nárok.
 Nárokujíc si všechny lidi,
 proč by je Nebe
 nemělo milovat?
 Navíc, jak jsem řekl,

za vraždu jednoho
nevinného zde bude
jedna pohroma.
Kdo je ten,
který vraždí nevinného?
Je to člověk.
Kdo je tím,
jenž sesílá pohromu?
Je to Nebe.
Pokud bychom měli
o Nebi smýšlet tak,
jako by nemilovalo lid,
proč by potom
sesílalo pohromy
za vraždu
člověka člověkem?
Tak vím, že Nebe
miluje lid.
Podřídít se vůli Nebe
znamená přijmout
spravedlnost jako standard.
Odporovat vůli Nebe
znamená přijmout
násilí jako standard.
Co bude tedy standard
spravedlnosti činit?
Mozi pravil:
Ten, kdo vládne velkému
státu, neútočí na malé státy:
ten, kdo vládne velkému
domu, neobtěžuje
malé domy.
Silný nevykořisťuje
slabého.
Ctěný neznevažuje
prostého.
Chytrý neklame
hloupého.
Toto je prospěšné
Nebi nahoře,
prospěšné duchům
ve střední sféře,
a prospěšné
lidem dole.
Jsouc prospěšným
těmto třem,
je to prospěšné všem.
Proto je nejvznešenější
jméno připisováno
takovému člověku

a je nazýván
mudrcem-králem.
Standard násilí se od tohoto
liší. Zjednodušeně je vůči
němu protikladný
a odporuje mu skutkem
jako pádění tryskem
zády k záďům.
Vládouc velkému státu,
ten, jehož standardem
je násilí, útočí na malé státy;
vládouc velkému domu,
obtěžuje malé domy.
Silný vykořisťuje
slabého.
Ctěný znevažuje
pokorného.
Chytrý klame
hloupého.
To není prospěšné
Nebi nahoře,
ani duchům
ve střední sféře,
či lidem dole.
Nejsouc to prospěšným
těmto třem,
není to prospěšné nikomu.
Tak je nejhorší označení
na světě
připisováno jemu,
a je zván
zkaženým králem.
Mozi pravil:
Vůle Nebes je mi tím,
čím jsou obruče
koláři a úhelník
truhláři.
Kolář i truhlář
měří všechny
hranaté a kulaté předměty
svými úhelníky
a obručemi
a přijímají ty, které sedí,
jako správné a odmítají ty,
které nesedí, jako špatné.
Dnešní spisy gentlemanů
tohoto světa
nemohou být naloženy
(na vůz),
a všechna jejich učení

nemohou být vyjmenována.
Snaží se na jedné straně
přesvědčit feudální pány
a na druhé straně učence.
Ale jsou velmi vzdáleni
od spravedlnosti
a ušlechtilosti.
Jak to víme?
Protože mám ten
nejvhodnější standard
na světě
k jejich měření.